

Esbjörn u kutku za učenje
Carl Larsson, 1912.
Nacionalni muzej, Švedska
Javno dobro

EUROPEANA EDUCATION

Vodič za korištenje *Europeane* u obrazovanju

Kolovoz 2019.

Europeana u obrazovanju

Kome je namijenjen ovaj Vodič?

- Učiteljima svih obrazovnih predmeta, posebice umjetnosti, povijesti i glazbe.
- Programerima edukativnih sadržaja (aplikacije, igre, MOOC-ovi itd.).
- Izdavačima obrazovnih materijala.
- Učenicima/studentima i cjeloživotnim učenicima koji žele pretraživati različite i pouzdane repozitorije baštine.

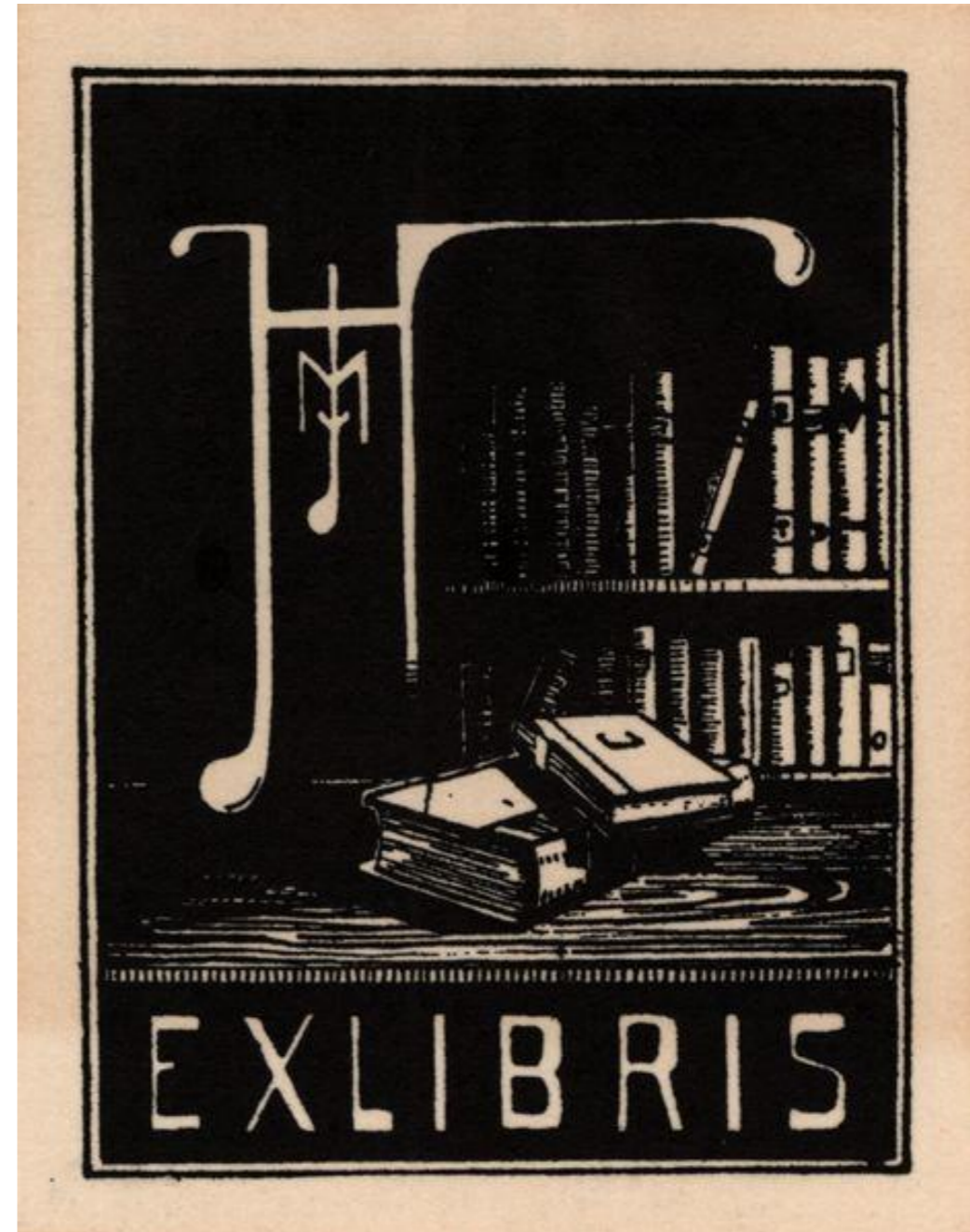
Nakon što pročitate ovaj priručnik, vi ćete:

- znati tko smo i što radimo.
- znati najučinkovitiji način pronalaženja relevantnog sadržaja.
- biti sigurni u pronalaženju sadržaja s licencijom za korištenje u obrazovanju.
- znati kako točno pripisati autorsko pravo za sadržaj koji koristite.
- biti samopouzdani u stvaranju i dijeljenju (te potencijalno komercijaliziranju) svojih obrazovnih sadržaja.

Ovaj se dokument kontinuirano obnavlja i osuvremenjuje te pozdravljamo vaše povratne informacije. Podijelite svoje komentare i prijedloge na reuse@europeana.eu.

Sadržaj

1. Što je Europeana?
2. Ključni pojmovi
3. Pretraživanje Europeane
4. Pronalaženje sadržaja za višekratno korištenje
5. Kako pripisati autorska prava
6. Uključite se!

[oznaka na unutrašnjoj strani korica, exlibris](#)

Autor nepoznat, 1929.
Muzej u Malmöu, Švedska
Javno dobro

Što je Europeana?

Što nudimo?

→ Različit i inspirativan sadržaj:

- Više od 50 milijuna predmeta [digitalizirane kulturne baštine](#) kao što su fotografije, videozapisi, glazba, novine, tekstovi (pisma, dnevnici i knjige), govorena riječ i filmski žurnali.
- [Više od 20 milijuna predmeta](#) prikladnih za korištenje u obrazovanju.
- [Kurirane izložbe](#) i tematske kolekcije.
- Sadržaj na 22 jezika (i još se širi) te izložbe dostupne na 12 jezika.

→ Alati za pristupanje sadržaju i korištenje sadržaja:

- [Ručno pretraživanje i preuzimanje](#)
- [API](#)

Mi smo Europina platforma za digitalnu kulturnu baštinu koju financira Europska komisija.

Ključni pojmovi

Copyright: [Autorsko pravo](#) oblik je [intelektualnog vlasništva](#) koji štiti originalna umjetnička djela (npr. fotografije, slike i književna djela) kao i druga objavljena djela. Autorsko pravo je vremenski ograničeno; nakon što istekne, predmet zaštite prelazi u javnu domenu (postaje javno dobro) što omogućuje da ga “bilo tko može jednom ili višekratno besplatno koristiti bez potrebe traženja dopuštenja od vlasnika autorskog prava”.

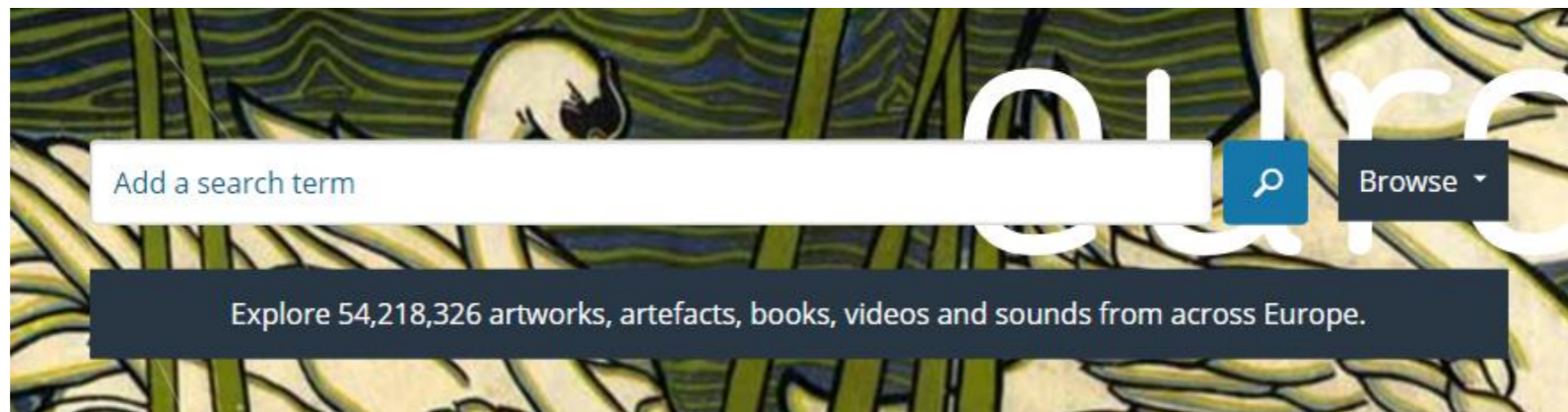
Davatelj podataka ili institucija: Odnosi se na muzej, galeriju, arhiv ili knjižnicu (ili drugu instituciju) koja opskrbljuje Europeanu podacima o svojoj digitaliziranoj kulturnoj baštini.

Slobodno za ponovno korištenje: Sadržaj koji se može slobodno višekratno koristiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe; uključuje sadržaj označen s Javno dobro, CC0, CC BY i CC BY-SA.

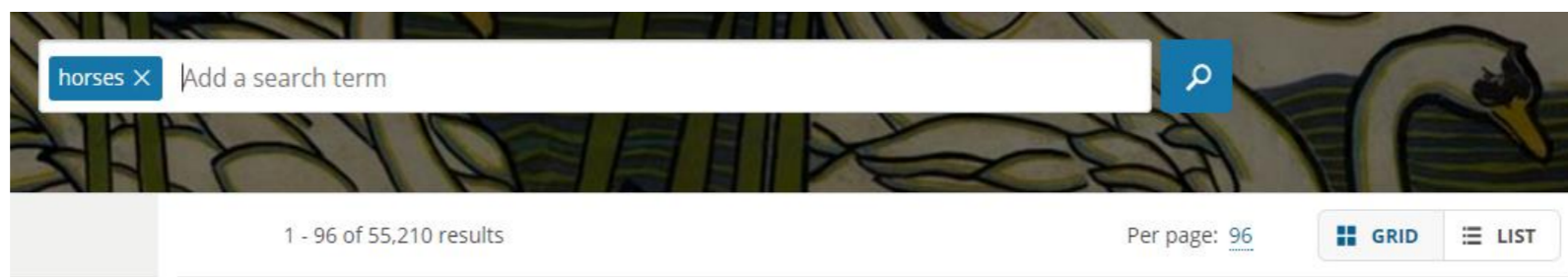
Višekratno korištenje: Uporaba sadržaja na nove načine (npr. nadogradnja, prilagodba, preslagivanje) i/ili u novom okruženju (digitalnom ili analognom), na primjer u aplikaciji, igri, na mrežnim portalima ili kao 3D ispis.

Pretraživanje Europeane

Na našoj [početnoj stranici](#) nalazi se okvir za pretraživanje kroz koji se može pristupiti svim sadržajima na Europeani.

Pretraživanje možete započeti upisivanjem ključne riječi (npr. „konji“) u okvir.

Vidjet ćete da vam to donosi mnogo rezultata. Možete odabrati pregled rezultata u obliku tablice ili popisa te promijeniti broj rezultata koje vidite na pojedinoj stranici.

Savjeti za pretraživanje

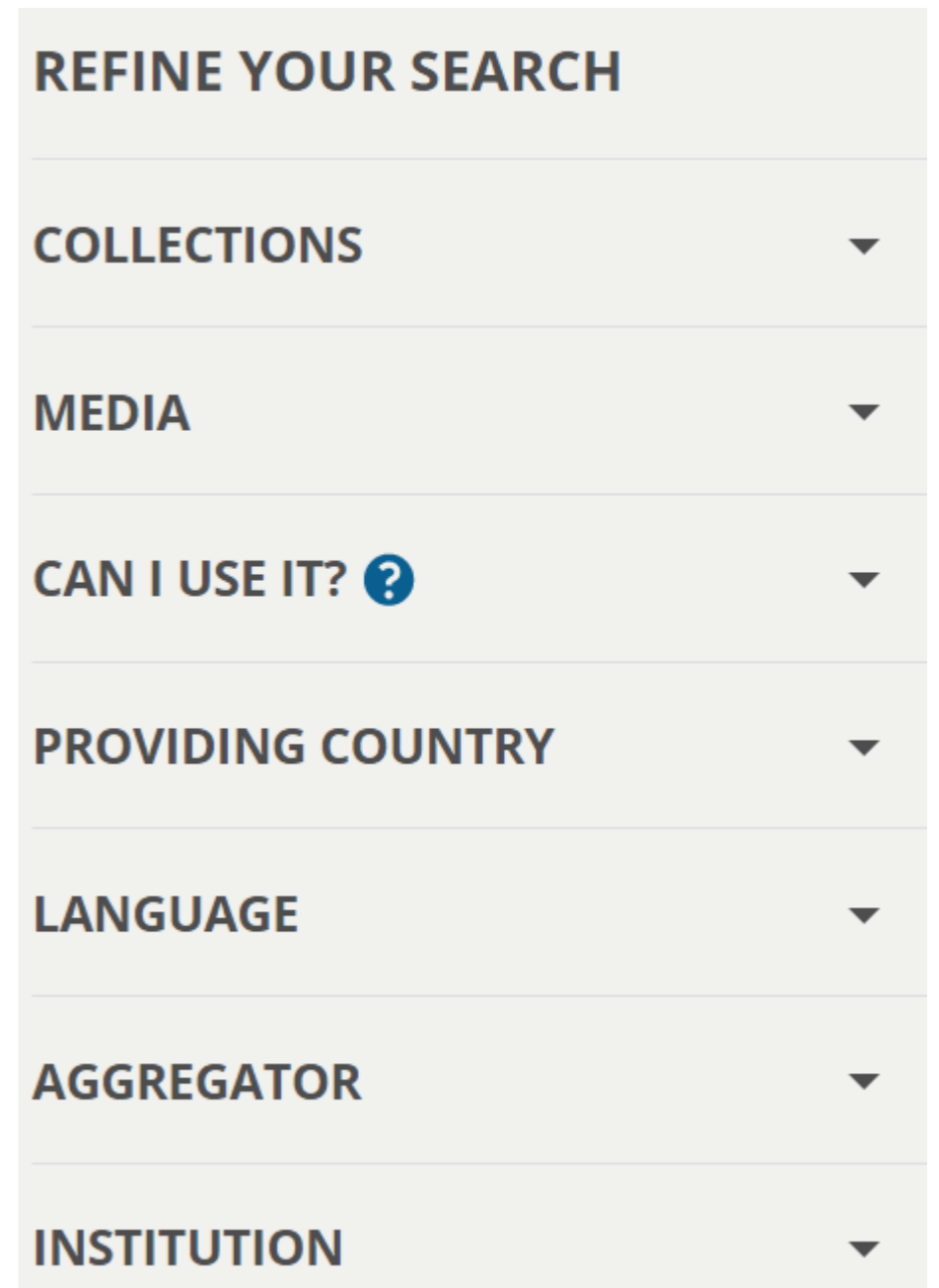
Ako ne želite puno pretraživati ili znate što tražite, upotrijebite neki od ovih savjeta za pretraživanje!

“Nacionalna knjižnica Francuske”	Koristite navodne znakove za pretragu po točnoj sintagmi.
COUNTRY: france	Koristite filter COUNTRY (država) te naziv države na engl. jeziku i malim slovima kako biste pronašli rezultate za pojedinu državu.
when:(1944) or YEAR:[1525 TO 1527]	Pretražujte po određenoj godini (WHEN) ili razdoblju (YEAR).
Koristite ~ nakon riječi, u značenju ‘slično kao’, npr. ‘posaune~’ također će dati rezultat ‘posaunisten’.	Koristite ~ (tilda) nakon riječi da biste pronašli riječi koje se slično pišu ili riječi koje se nalaze u blizini.
Koristite ~ nakon fraze kako biste pronašli riječi u neposrednoj blizini, npr. ‘Carl Schallhas~10’ dat će i rezultat ‘Carl Philipp Schallhas’.	
Koristite AND, OR, NOT da biste pročistili pretraživanje, npr. ‘sol AND papar’; ‘sol NOT papar’; ‘sol OR papar’.	Budite specifični u pretraživanju korištenjem zagrada te operatora AND, OR, NOT.
Koristite () da biste grupirali pretragu, npr. ‘(sol AND papar) AND kuhanje’; ‘NOT(sol AND papar) AND kuhanje’.	
Zvezdica (*) pronaći će riječi s bilo kojim brojem slova, npr. ‘ku*’ dat će kuća, kula, kunić, kukavica, kultura itd.	Za razliku od pretrage u Googleu, ovdje ne možete pronaći pojam ako ga krivo napišete. Ako niste sigurni u pravopis, možete koristiti zvezdicu ili upitnik na svim mjestima u riječi osim prvog slova.
Upitnik (?) pronalazi riječi s jedim različitim slovom, npr. ‘ku?a’ dat će kuća, kuma, kula, kuna itd.	

Pojmovi za pretraživanje

Koristite naše filtre na lijevoj strani zaslona da biste pronašli sadržaj prema:

- **Tema kolekcije:** Umjetnost, Moda, Glazba i ostalo.
- **Vrste medija:** slika, tekst, zvuk, video, 3D
Savjet: odabir 'only items with links to media' („samo predmeti s poveznicom na medije“) pronalazi sadržaj koji možete preuzeti izravno s Europeane.
- **Smijem li to koristiti?** Informirajte se o licenci.
- **Država podrijetla:** odakle je institucija davateljica podataka.
- **Jezik.**
- **Institucija:** u slučaju da želite sadržaj samo određenog davatelja.

Snimka zaslona – pretraživanje korištenjem filtra

Pronalaženje sadržaja za višekratno korištenje

Europeana omogućava lagano pronalaženje materijala za višekratno korištenje u edukativne svrhe. To omogućavamo tako što svaki digitalni predmet označavamo [izjavom o pravima](#) koja opisuje kako predmet možete koristiti (ispod, označeno žutom).

Media Metadata

Title	Gros Bull-dog, coiffé d'un chapeau : [photographie de presse] / Planet Planet News (Agence de presse). Agence photographique	FIND OUT MORE View at National Library Of France
Description	Ancien détenteur : Agence de presse Mondial Photo-Press	CAN I USE IT? Free Re-use Public Domain Marked

Slika zaslona prikazuje [Gros Bull-dog, coiffé d'un chapeau : \[photographie de presse\] / Planet | Planet News \(Agence de presse\)](#). Fotografiska agencija, 1933. Nacionalna knjižnica Francuske, Javno dobro. (Istaknuti tekst - Europeana.)

Što mogu koristiti?

Sadržaj koji se može slobodno koristiti označen je sljedećim oznakama: Public Domain Mark (Javno dobro), CC0, CC BY ili CC-BY-SA. Djela označena s [Public domain \(PD\)](#) mogu se slobodno koristiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe, no uvijek je potrebno istaknuti autorstvo.

Kada je sadržaj označen licencijom [Creative Commons \(CC\)](#), mogu vrijediti dodatne obveze ili ograničenja vezano za korištenje djela. To možete utvrditi provjerom slova koja slijede oznaku CC u izjavi o pravima:

- BY – obavezno istaknuti autorsko pravo.
- SA – dijeli pod istim uvjetima – zahtijeva da i vi svoje djelo dijelite pod istim uvjetima.
- NC – nekomercijalno – dopušta samo nekomercijalno korištenje djela.
- ND – bez prerada – ne smijete mijenjati djelo koje koristite ni u kojem pogledu.

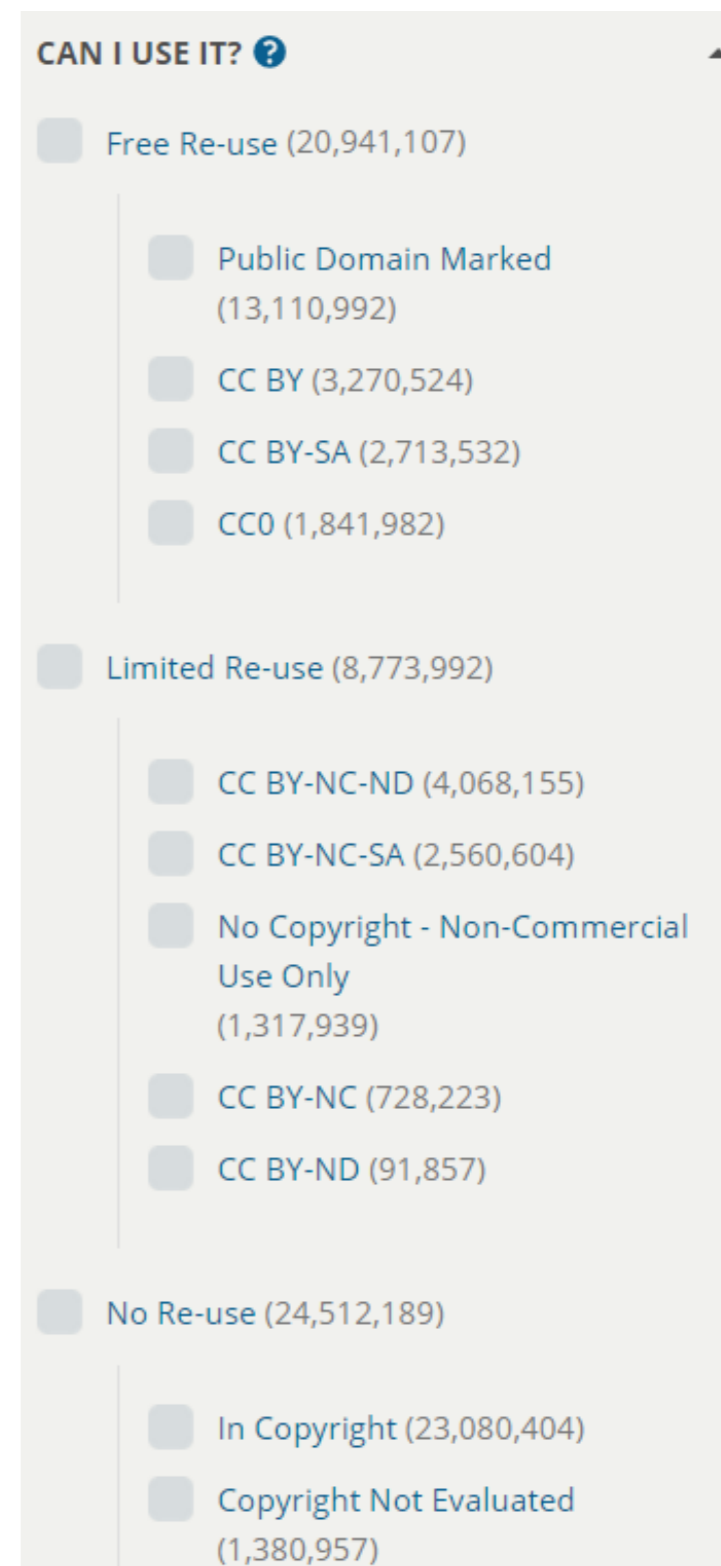
Na Europeani možete pronaći [detaljno objašnjenje](#) svake od izjava o pravima.

Ako želite koristiti radove s drugim vrstama izjava o pravima, morate uvijek provjeriti uvjete licencije rada. Dodatne informacije možete pronaći na stranici sa sadržajem pod 'Additional rights information' („Dodatne informacije o pravima“), ili slijedeći poveznicu na stranicu davatelja podataka gdje možete vidjeti rad i uvjete korištenja.

Pronalaženje sadržaja za višekratno korištenje

Sadržaj za višekratno korištenje možete pronaći korištenjem padajućeg izbornika **'Can I Use it?'** („Smijem li to koristiti?“). Nalazi se na lijevoj strani vašeg zaslona prilikom pretraživanja.

Tu možete odabrati **'Free Reuse'** („Slobodno višekratno korištenje“) te će vaši rezultati prikazivati samo sadržaj koji se može slobodno višekratno koristiti.

Snimka zaslona prikazuje funkcije filtra prema vrsti autorskog prava

Kako pripisati autorsko pravo sadržaju

Vrlo je važno točno atribuirati sadržaj kulturne baštine koji koristite kako bi i drugi znali odakle potječe.

Također vas potičemo da podržite instituciju koja je omogućila dijeljenje sadržaja *online* dijeljenjem hiperveze na originalni zapis.

Na [sljedećoj stranici](#) možete vidjeti primjer kako pripisati autorska prava zapisu na Europeani.

Popis za provjeru:

- Naslov
- Ime autora (ako je poznato)
- Datum stvaranja (ako je poznat)
- Naziv institucije
- Izjava o pravima
- Izravna poveznica na predmet na Europeani (kod *online* korištenja)

Uvijek pripisujte autorstvo sadržaju koji koristite

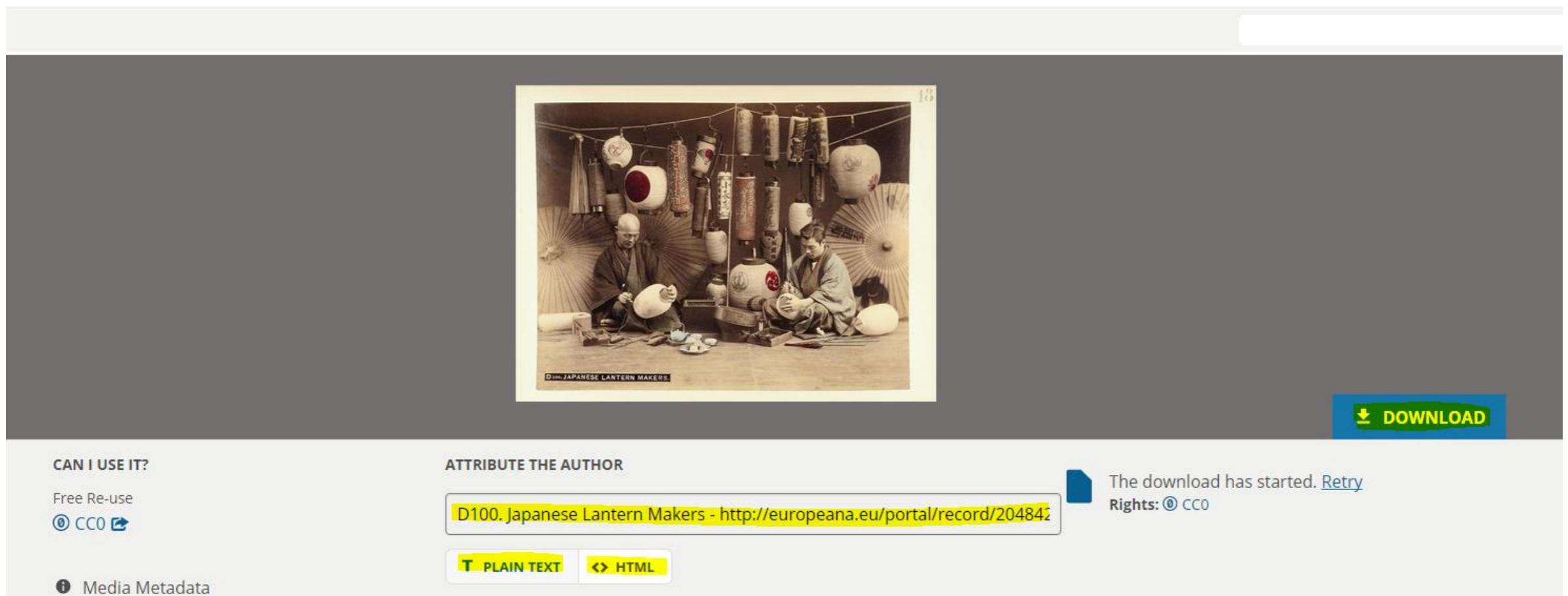
Primjer pripisivanja autorstva

[De drieling Van der Pol geboren op 16 november 1948. V.l.n.r. Betty, Hanny en Sus \(Fransje\)](#), 1950. Gradski arhiv, 'S-Hertogenbosch, Nizozemska, CC BY-SA

Gdje mogu pronaći informacije potrebne za pripisivanje autorstva?

Sve što vam je potrebno možete pronaći na samoj stranici na kojoj se nalazi zapis. Ako odaberete **preuzimanje**, većinu informacija možete izravno kopirati s URL adrese. Također možete koristiti opciju HTML da biste izravno ugradili sliku.

The screenshot displays the Europeana record page for 'D100. Japanese Lantern Makers'. At the top, there is a search bar. Below it, a photograph shows two men in traditional Japanese attire working on lanterns in a workshop. The photo is labeled 'D100. JAPANESE LANTERN MAKERS'. To the right of the photo is a green 'DOWNLOAD' button. Below the photo, the 'CAN I USE IT?' section indicates 'Free Re-use' with a CC0 icon. The 'ATTRIBUTE THE AUTHOR' section shows a text box containing the record ID and URL: 'D100. Japanese Lantern Makers - http://europeana.eu/portal/record/204842'. Below this are buttons for 'PLAIN TEXT' and 'HTML'. A notification on the right says 'The download has started. Retry' with a 'Rights: © CC0' label. At the bottom left, there is a 'Media Metadata' link.

Slika zaslona prikazuje [D100. Japanese Lantern Makers](http://europeana.eu/portal/record/204842), 1880. – 1890. Muzej za umjetnost i obrt, Hamburg, CC0
Istaknuti tekst – Europeana

Uključite se!

Hvala vam što ste pročitali ovaj Vodič. Nadamo se da vam je sadržaj i koristan i inspirativan.

Ostanite u vezi!

- Pridružite nam se društvenim mrežama, [LinkedIn](#) i [Facebook Group](#), oblikovanima za edukatore pionire u korištenju sadržaja Europeane u obrazovanju
- Komunicirajte s nama kroz društvene medije koristeći [#EuropeanaEducation](#) i pokažite nam što ste vi i vaši učenici stvorili!
- Pitanja vezana za licenciranje možete uputiti na [@EuropeanPR on Twitter](#).
- Pišite nam na reuse@europeana.eu.
- Saznajte više na našoj [mrežnoj stranici](#).

Trolls are the favorite toys of children at the Nutsschool In Den Bosch
Felix Janssens, 1993
Stadsarchief 's-Hertogenbosch, Netherlands
CC BY-SA

